

45 odstotkov zaposlenih do 25 tisoč

V občini Lenart je v 19 delovnih organizacijah (vse šole so upoštevane v eni delovni organizaciji) zaposlenih 1.141 delavcev, od katerih 517 ali 45 odstotkov prejema povprečne osebne dohodke pod 25 tisoč din na mesec. To so ugotovili na enem zadnjih posvetovanj pri občinskem sindikalnem svetu.

Ta podatek pa nam še ne pokaže prave slike in stanje nekoliko zamegljuje. Upoštevati je namreč potrebno, da je veliko takih delavcev, ki imajo od 14 do 18 tisoč din osebnih dohodkov. V občini je samo obrat GG Maribor, kjer nima nobeden zaposlen osebnih dohodkov pod 25 tisoč din mesečno, medtem ko zaposleni v Zavodu za duševno defekte v Hrastovcu dobivajo v 82 odstotkih primerov nižje osebne dohodke, sledi Kmetijska zadruga Lenart, ki zaposluje 343 delavcev od katerih ima 214 ali 62 odstotkov osebne dohodke do 25 tisoč din mesečno.

Slednja podatka sta poleg drugih najbolj zaskrbljujoča, saj gre na eni strani za delavce, ki imajo težavno opravilo, na drugi strani pa za kmetijske delavce, ki so slabo plačani in zato tudi čestokrat zapuščajo delovna mesta v kmetijstvu in se odseljujejo v industrijo.

Delovne organizacije so lani dobro gospodarile, saj so v večini primerov na sklade naložile večja sredstva, kot bi to po pravilniku o delitvi čistega dohodka bilo potrebno. To je tudi prav, saj so prav v naših delovnih organizacijah še kako nujno potrebna sredstva za rekonstrukcijo, vendar pa bi bilo in bo potrebno ob tem misliti tudi na standard delavcev, s katerimi osebnimi dohodki ne moremo biti povsem zadovoljni.

Sedaj ne gre zato, da je potrebno sklade za vsako ceno zmanjšati na račun višjih osebnih dohodkov tistih delavcev z nižjimi dohodki. Gre bolj za to, da se pogovorimo, kako bo mogoče v najkrajšem času delavcem z najnižjimi osebnimi dohodki postavke dvigniti, tako, da se bodo približali 25 tisoč din. Ko pa o tem razmišljamo, mora biti vsem delavcem in delovnim organizacijam pred oči, da je glavni pogoj za povečanje osebnih dohodkov večja delovna storilnost in kvalitetnejša proizvodnja. Ob tem pa je potrebno misliti tudi na zmanjševanje vseh stroškov v proizvodnji, kar vse lahko vpliva na porast osebnih dohodkov. Delovni kolektivi bi morali o tem resno razmisliti in storiti tudi potrebne organizacijske ukrepe. Osebnih dohodki pa naj se ne bi dvigali tudi pri tistih z najvišjo postavko, temveč ob navedenih pogojih predvsem pri tistih, ki imajo osebne dohodke pod 25 tisoč din mesečno.

Domače NOVICE

LETO IV.
Štev. 3

Izdaja OBČINSKI ODBOR SZDL LENART
Lenart, 13. februarja 1964

KAJ JE S STROKOVNJAKI V NAŠIH DELOVNIH ORGANIZACIJAH

Neperspektivna kadrovska politika

V OBČINI BI POTREBOVALI OKROG 200 STROKOVNJAKOV Z VIŠJO IZOBRAZBO

V naš občini bi po določenih pravilnikov o delitvi osebnega dohodka, v katerih so navedeni pogoji za zasedbe posameznih delovnih mest, potrebovali v delovnih organizacijah trenutno 35 ljudi z visokošolsko izobrazbo, 41 z višjo in 110 s srednjo šolsko izobrazbo, poleg tega pa še 26 visokokvalificiranih delavcev. To je ugotovila organizacijsko kadrovska komisija pri občinskem odboru SZDL na podlagi ankete, ki jo je občinski odbor SZDL izvedel v delovnih organizacijah naše občine.

Ti podatki pa ne pokažejo v celoti dejanskega stanja, temveč bolj odražajo kvalifikacijski sestav kadrov, ki posamezna delovna mesta trenutno zasedajo, saj so temu v večini primerov prilagojeni tudi pravilniki. Če vzamemo za izhodišče pravilnike o delitvi os. dohodka, potem je od 35 mest predvidenih za kadre z višjo izobrazbo z ustreznimi ljudmi zasedeno le 10 mest, 4 strokovnjaki zasedajo mesta z visokošolsko izobrazbo, kar je 37 manj kot pravilnik predvideva. S srednjo izobrazbo zaseda delovna mesta 83 ljudi ali 27 manj, medtem ko mesta visokokvalificiranih delavcev zaseda 18 delavcev ali 8 manj, kot določajo pravilniki.

Če sedaj ugotovimo, s kakšnim kadrom se posamezna predvidena delovna mesta zasedena, vidimo, da zaseda delovna mesta za katera se zahteva visoka ali višja strokovna izobrazba 39 ljudi s srednjo izobrazbo in 7 z nižjo izobrazbo, medtem ko 16 delovnih mest sploh ni zasedenih. Delovna mesta, za katera se zahteva srednja šola, so zasedena z 9 ljudmi, ki imajo nižjo šolsko izobrazbo, 18 pa jih je nezasedenih. Ta delovna mesta so ostala nezasedena predvsem v šolah.

Podatki kažejo, da naše delovne organizacije vodijo načrtno kadrovsko politiko in jo bolj pojmujejo kot enkratno dejanje brez globljih analiz, ki bi pokazale dejanske potrebe po ustreznih strokovnjakih. Usmerjanje mladih ljudi v poklice je dokaj enostransko, predvsem v standardne poklice, manj pa prisluhnemo potrebam celotnega gospodarstva občine ali bolje rečeno, tistim gospodarskim panogam ki

so v občini najbolj razvite. Delovne organizacije bi morale bolj sodelovati z osemletkami in preko njih zainteresirati mladino za poklice, ki so v občini najbolj potrebni. Analiza ki jo je komisija izdelala, je pokazala, da je v večini naših delovnih organizacij kadrovanje neznanka, s katero si ne vedo kaj početi.

V večini delovnih organizacij nimajo organiziranih kadrovskih služb. Kjer pa so, služijo v glavnem zato, da razpisujejo natečaje za izpraznjena delovna mesta. Večina delovnih organizacij ima že vsaj osnutke nadaljnega gospodarskega razvoja, malo pa jih je, ki bi ob tem imele tudi izdelan program potreb po strokovnjakih ter večina zadovoljuje s sedanjim stanjem. Postavlja se vprašanje, ali je mogoče pričakovati kvalitetnejšo in večjo proizvodnjo v prihodnjih letih, če ne bomo šolali zadostno število strokovnjakov, četudi bomo izboljšali proizvodna sredstva.

V delovnih organizacijah imajo večkrat dokaj čuden odnos do novodošlih strokovnjakov. Te premalo seznanijo s proizvodnim procesom in sploh stanjem in perspektivami podjetja. Tak odnos privede strokovnjake tako daleč, da kažejo premalo zanimanja za delo v podjetju in reševanje problemov. Občinski odbor SZDL je o teh vprašanjih razpravljal na zadnji seji. O zaključkih te seje bomo poročali v prihodnji številki.

Sportna brzojavka

Domači rokoborci v vodstvu

Po tekmovanju v rokoborbi za prvenstvo Slovenije, ki je bilo v Mariboru med ekipami ŽTAK Maribor, Ljubljana in Partizan Lenart za enkrat vodijo domači rokoborci s 26 točkami pred Ljubljano (26 točk) in Mariborom (23 točk).

DOMA

in po svetu

Izvršni odbor Glavnega odbora SZDL Slovenije je poslal samoupravnim organom delovnih organizacij in občinskim skupščinam odprto pismo v katerem se zavzema za to, da bi delovne organizacije in občinske skupščine nemudoma analizirale prizadevanja za vzgojo strokovnjakov. Izvršni odbor med drugim priporoča, da je potrebno znatno zvišati višino štipendij, izboljšati stik med štipendisti in dajalci štipendij, nadalje je potrebno hitreje razvijati materialno osnovo študirajoče mladine (gradnja internatov, domov in menz). Izvršni odbor GO SZDL Slovenije nadalje poziva delovne organizacije in občinske skupščine naj vzgojo strokovnjakov in zagotovitev njihove materialne osnove ne pojmujejo kot enkratno in kampanjsko nalogo, pač pa kot izredno pomembno in trajno nalogo od katere je odvisen naš hitrejši razvoj. V Sajgonu, glavnem mestu Južnega Vietnama je prišlo do drugega vojaškega udara, ki ga je izvedel general Nguen Kan. Vzroki novega državnega udara še niso povsem pojasnjeni, vendar gre verjetno za spremembo oblasti, ki je delala na tem, da se navežejo tesnejši stiki z bivšimi kolonialisti.

Na redni tedenski konferenci v DSZZ so potrdili vest o tem, da bo v kratkem obiskal Jugoslavijo alžirski predsednik Ben Bela, predsednik Tito pa se bo verjetno kmalu sestal v Kairu s predsednikom ZAR Naserjem. 29. januarja so se uradno začele letošnje zimske olimpijske igre v Innsbrucku, ki so trajale teden dni.

Jugoslavijo je obiskal avstrijski podkancler dr. Bruno Pittermann, ki se v naši državi mudi na zasebnem obisku. Podkanclerja Pittermanna so sprejeli naši najvidnejši državniki, med njimi tudi predsednik republike Tito in predsednik zvezne skupščine Edvard Kardelj. Dr. Pittermann se je zavzel za večje sodelovanje jugoslovanske strojne industrije s tovrstno podržavljenno industrijo v Avstriji, ki jo vodi podkancler.

Na Cipru še vedno vre. Londonska konferenca je propadla. Generalni sekretar Organizacije Združenih narodov U Tant je pozval Grčijo, Turčijo in Ciper naj store vse za mir.

V Zenevi zaseda konferenca za razorožitev. Zadnje dni so na tej konferenci predvsem razpravljali o sovjetskem predlogu po katerem naj bi med drugim sklenili sporazum o umiku vojaških enot s tujih ozemelj, sklenili sporazum o nenapadanju med silami varšavskega in atlantskega pakta, preprečevanju širjenja atomskega orožja in prepovedi podzemeljskih atomskih poskusov.

Na zadnjem skupnem plenu CK ZMS in Zveze študentov Jugoslavije so govorili o nekaterih idejnih problemih v obeh organizacijah. Francija je pred dnevi priznala Ljudsko republiko Kitajsko. Vzpostavili so že tudi odnose na ravni veleposlaništev.

(Nadaljevanje na 6. strani)

KMETIJSTVO IN OBRRT

ZAČETEK GRADNJE HLEVOV ZA 1.500 GLAV GOVEJE ŽIVINE

Organj občinske skupščine te dni sestavljajo osnutek družbenega načrta občine Lenart za leto 1964. Da bi izvedeli osnovne značilnosti letošnjih predvidevanj glede razvoja občine, smo se z nekaj vprašanji obrnili na predsednika občinske skupščine tov. **Edvarda-Mihca Zorka**, ki nam je povedal naslednje:

terih bi naj začeli z moderno kmetijsko proizvodnjo, predvsem v živinoreji in sadjarstvu. V razvoj sadjarstva bodo kmetijske organizacije investirale okrog 86 milijonov din. Letos naj bi zgradili tudi hlev s kapaciteto 1.500 glav goveje živine. Sredstva so zagotovljena za sadjarstvo in živinorejo. Največja kmetijska investicija letos bo melioracija Pesnice, ki se bo v naši občini začela začetkom prihodnjega leta. Z regulacijo Pesnice bo uresničena večletna težnja ljudi, ki so se zavzemali za izboljšanje zemljiških površin v Pesniški dolini. Vzoredno z melioracijo Pesnice in odkupom zemlje bomo reševali tudi problem zaposlovanja odviš-

ne delovne sile v kmetijski proizvodnji v obliki kooperacije. Po mojem bo mogoče proizvodnjo v kooperaciji povečati le na podlagi večletnih pogodb in na kompletiranih površinah. Potrebno bo bolj zavzeto razmišljati o zaposlitvi kmetov v kooperacijskem odnosu na domu, kar se sedaj nekoliko zanemarja.

Kakšni so načrti v zvezi z gradbeno dejavnostjo?

Računamo, da bo letos mogoče zgraditi v domala vseh krajevnih središčih stanovanj za učitelje. Tam, kjer stanovanj letos ne bomo zgradili, pa bomo poskrbeli za načrte. Letos predvidevamo tudi večjo zasebno gradnjo v

gradbenih okoliših. Mislim, da občina z lastnimi sredstvi ne bo mogla zgraditi vseh stanovanj, zato je potrebno, da zainteresirani gradijo tudi z lastnimi sredstvi, pri občini pa bodo lahko najeli kredit. V Lenartu je v načrtu rušenje poslopja banke in zgradbe v kateri je bil sedež gradbenega podjetja. Na tem mestu nameravamo letos začeti z izgradnjo trgovskega paviljona. Verjetno bo letos dokončan tudi trgovski dom v Cerkvenjaku, z delom pa naj bi se začelo pri urejevanju trgovine v Benediktju. Seveda je predvidena gradnja tudi drugih objektov, vendar bodo potrebna skupna prizadevanja že za to, kar sem omenil.

Agrotehnični ukrepi v travništvu, sadjarstvu in poljedelstvu

Občinska skupščina Lenart pripravlja odlok o agrotehničnih ukrepih za pridelovanje krme na travnikih, sadja, pšenice in koruze. Posebna skupina kmetijskih strokovnjakov je v zvezi z odlomkom, ki bo v kratkem obravnavan na skupščini, izdelala strokovno analizo, ki utemeljuje sprejetje tozadnega odloka. Objavljamo nekaj povzetrok iz te zanimive analize.

Strokovnjaki predlagajo, da je potrebno v občini očistiti vse travniške površine od raznega grmičevja, raznega drevja, krin in mravljišč. Očistiti je potrebno tudi vse potoke od usedlin in raznih preprek. Mnoge pritožbe v preteklih letih na občino in zadrage in prepri med posamezniki, ko je nekdo hotel očistiti jarek, sosed pa ne, kažejo, da je med posamezniki še ostala stara navada in, da bo vse to preprekanje s sprejetjem predvidenega odloka odpadlo. Čiščenje travnikov in odvodnih jarkov je kot preventivni ukrep nujno, saj bo proizvodnja večja in kvalitetnejša, če ne bo odvečne vode. Kmetijski predlagajo, da naj zato odlok določi obvezno čiščenje vseh travniških površin, jarkov, izkop novih jarkov in čiščenje potokov na celotnem območju občine Lenart. To naj bi kmetovalci opravili najpozneje do 1. aprila vsako leto.

Zgodnja košnja ima prednost

Na splošno je znano, da zgodnja košnja da kakovostno boljši pridelek, vendar se še vedno največjo pridelovalci, ki ugovarjajo, da z zgodnjo košnjo zmanjšamo pridelek in, da je potrebno vsaj vsako drugo in tretje leto počakati, da trave dozori in dajo seme za reprodukcijo travne ruše. Primerjava pridelkov pri zgodnji in pozni košnji kaže, da pozna košnja res da večji pridelek sena, toda manjši pridelek otave, tako

da v skupnem letnem pridelku ni nobenih razlik, je pa velika razlika v hranilni vrednosti krme. Znano je tudi, da so vse kakovostne trave trajnice, to pomeni, da je njihovo razmnoževanje s semenom popolnoma nepotrebno. S pozno košnjo širimo predvsem plevel in slabše trave. Da je zgodaj posušena krma bogatejša na prebavljivih beljakovinah in siromašnejša na neprebavljivih vlaknih, pa je znano vsakemu kmetu. Krma ima največjo hranilno vrednost in najmanj balasta, če je pokošena še pred cvetenjem v času lutanja.

Komisija, ki je delala analizo, predlaga, naj bi z odlomkom določili začetek in konec košnje. S prvo košnjo naj bi kmetje zaključili do 10. junija. Za čas kdaj bomo kosili, je odločilno stanje vegetacije, ne pa trenutne vremenske razmere. Proizvajalci bi si morali pri skrbeti sušila — po možnosti žične kolozce.

Rezultati kmetijskih analiz

V lenarški občini so bile izdelane kmetijske analize travniških površin v katastralnih občinah Drvanja, Zg. Ščavnica, Polena, Creta, Porčič, Zamarkova in Parfajze. Skupno je bilo analiziranih 79 vzorcev za organsko snov v tleh, fiziološko aktivni fosfor in kalij, kislost in apno. V agrokemijskem laboratoriju pri Kmetijskem zavodu v Mariboru so ugotovili, da se količina humusa suče v globini 5 do 10 cm od 2,6 do 5,5 odstotka, v globini 40 do 45 cm pa od 0,4 do 4,5 odstotka. Količina fiziološko aktivnega fosforja je povsod majhna in sicer od 0,2 do 2,6 mg v 100 g zemlje ali 2 do 52 kg po ha površine. Količina fiziološko aktivnega kalija je prav tako nizka in sicer od 1,3 do 14,6 mg v 100 g zemlje ali 26 do 292 kg po ha. Povprečje kislosti v tleh je okoli 6,0. Tla so kisl

predvsem na močno zamočvirjenih območjih, pregledanih površinah in v večji globini (40 do 45 cm). Tudi količina humusa je večja v mokrih predelih. Kemične analize kažejo, da trpijo travniške površine veliko pomanjkanje fosforja in kalija, na sušnih območjih pa tudi humusa. Srednje dobro preskrbljena tla bi morala vsebovati vsaj v povprečju 4 odstotke humusa, 110 do 216 kg fiziološko aktivnega fosforja in 240 do 420 kg kalija na ha. Kislost tal pa je v vseh primerih, razen nekaterih, za travniško proizvodnjo primerena, medtem ko je fosforja in kalija občutno premalo.

Če upoštevamo, da s pridelkom 50 q krme odnesemo letno na ha 51 kg čiste ga dušika, 21 kg čistega fosforja in 54 kg čistega kalija, potem je najno potrebno začeti zemlji vračati, kar ji od tujtjima s pridelki, 5 100 do 150 mtc hlevskega gnoja vsake tri do štiri leta ter 500 kg rudniških gnojil bi odvzema hranljivih snovi pri srednjem pridelku krme 40 mtc na ha odvzeto nadoknadili. Hlevski gnoj mora biti zrel, kompost dobro predelan in star najmanj dve leti. S hlevskim gnojem ali kompostom je potrebno gnojiti jeseni ali še boljše zgodaj spomladi. Osnovno gnojenje s fosforjem in kalijem ali travniškimi nitrofoskatom v jeseni oziroma zgodaj spomladi, dodatno gnojenje z dušičnimi gnojili pa je potrebno v času najbujnejše rasti in po prvi košnji vedno pa ob vlažnem vremenu, da ne pride do ožigov.

Doslednja agrotehnikapogoj za enkrat večji pridelek

Upoštevajoč, da bi bilo mogoče za enkrat zajeti v minimalne agrotehnične ukrepe le 2.012 ha travnikov (vse travniške površine, ki niso zamočvirjene), bi bilo potrebno letno 14.084 mtc umetnih gnojil. Osnovno gnojenje mora biti opravljeno do 20. februarja s 500 kg to-maževe žlindre ali drugim ustreznim gnojilom in 100 kg kalijeve soli po prvi košnji s 100 kg nitromonkala na ha. Zaradi razdrobljenosti površin in ne-ustrezne konfiguracije terena je potrebno skoraj 80 odstotkov površin gnojiti ročno.

Navedeni ukrepi bi imeli tudi pove-ljen ekonomski učinek. Sedaj je povprečni ha donos v travništvu 36 mtc, medtem ko so stroški na ha 52.500 din ob upoštevanju, da je vrednost celotne proizvodnje na ha 65 tisoč din, tako je dohodek od enega ha travnika le deset tisoč petsto dinarjev. Predvideva se, da bi bilo mogoče z navedenimi ukrepi doseči povprečno 50 mtc pridelka na ha, 100 tisoč din bruto dohodka, medtem ko bi bili proizvodni stroški 73.300 din. V tem primeru bi bil dohodek iz ha travnika 26.700 din. Rentabilnost predvidenih ukrepov v travništvu je tako podana, saj se predvideva povečanje letnega dohodka za 16 tisoč din na ha.

V prihodnji številki bomo objavili povzetrok iz analize o ukrepih, ki jih je potrebno storiti v sadjarstvu.

Osnovne značilnosti razvoja občine v tekočem letu?

Gospodarske organizacije so lani v primerjavi z letom 1962 dosegle v proizvodnji in delitvi dohodka kot dvema zelo važnima elementoma, lepe uspehe. Če smo prejšnja leta pri precejšnjem številu gospodarskih organizacij ugotavljali zelo nizek dohodek, večkrat tudi izgube in zaradi tega nizke osebne dohodka, lahko za leto 1963 trdimo, da so se zaradi povečanja proizvodnje precej povečala tudi sredstva skladov, zlasti pa so se pri vseh gospodarskih organizacijah povečali osebni dohodki.

Ob koncu preteklega leta so bili tako ustvarjeni dobri pogoji za start v novo leto. Mislim, da bo zato leto 1964 po gospodarskih rezultatih, zlasti pa po povečani proizvodnji lahko zaradi omenjenega še bolj uspešno. To pa je seveda tudi povezano z ureditvijo odnosov v delovnih kolektivih, zlasti okrog nagrajevanja po delu. Letos bi morala biti značilna prizadevanja za povečanje kmetijske proizvodnje in razširitev obrtnih dejavnosti. Vse proizvodne delovne organizacije morajo stremeti za tem, da svojo proizvodnjo čim bolj specializirajo.

Katere so letošnje najpomembnejše naloge v kmetijstvu?

Kakor je znano, je naša občina izrazito kmetijska, zato bomo z občinskim družbenim načrtom tej panogi posvetili tudi največjo pozornost. Letos bo zato potrebno v kmetijstvu predvsem skrbeti za čim večji odkup zemlje, investiranje v kmetijsko proizvodnjo in ureditev proizvodnje na površinah socialističnega sektorja. Letos predvidevamo, naj bi kmetijske organizacije odkupile od 500 do 600 ha zemljišč, na ka-

DRUŽBENA PREHRANA ŠE VEDNO NEUREJENA

ZAKAJ V LENARTU VEČ OBRATOV DRUŽBENE PREHRANE?

Kmetijska zadruga Lenart je ustanovila obrat družbene prehrane, v katerem se sedaj v glavnem hranijo njeni delavci in uslužbenci. Hrana je kvalitetna in cenena, saj zaposleni v zadrugi plačajo za obrok tople jedi 60 din, medtem ko ostali, ki niso zaposleni v zadrugi, 90 din. V obratu imajo zaposleno stalno kuharico. Poleg tega obrata obstajata v Lenartu še dva in sicer v osnovni šoli Lenart, kjer se hranijo učitelji in učenci ter pri občinski skupščini, kjer pa nimajo razen juhe drugih toplih jedi. Semkaj gredo na malico v glavnem občinski uslužbenci in odborniki skupščine ter njenih svetov, kadar so na sejah.

Lahko se vprašamo, ali so za Lenart trije obrati zares potrebni, zlasti še tisti pri občinski skupščini, kjer ni pogojev za kuhanje različnih toplih obrokov. V vseh treh obratih so zaposlene vsaj tri uslužbenke. Če bi ukinitili

obrat družbene prehrane na občini ali bife, kakor mu pravijo, bi nekaj sredstev prištedili, saj bi odpadla ena delovna moč. Na šoli bi v primeru, da ne bi več kuhali za učitelje, sicer ne mogli odpustiti kuharice, ker mora kuhati za šolsko mladino, lahko pa bi uredili, da bi učitelji v večjem obratu dobivali kvalitetnejšo hrano ob enaki ali celo nižji ceni.

Najvažnejše pa je, da kapacitete obrata družbene prehrane pri zadrugi niso v celoti izkoriščene, zato je nujno, da resno razmišljamo o tem, da en obrat v celoti izkoristimo in, da ga tudi primerno uredimo, za kar naj bi

del sredstev prispevala tako občina kot šola. Nujno je, da se združenemu obratu družbene prehrane priključijo tudi ostale delovne organizacije in prispevajo v skupen sklad določena sredstva.

Gre za to, da našim delavcem in tudi drugim občanom omogočimo zares kvalitetno in toplo hrano. Zato pa morajo poskrbeti vsi, ki jim je pri srcu naš delovni človek. Če bomo hoteli več proizvajati, bomo morali tudi bolj skrbeti za prehrano naših proizvajalcev upoštevajoč pri tem, da je sredstva potrebno ekonomično nalagati in jih ne trošiti tam, kjer to ni nobene potrebe.

PISMA BRALCEV

„Mali Bled na Štajerskem“

Lenart ima bogato in romantično okolico ter z mnogimi ljudskimi pravljicami povezano zgodovino. Naj vas opozorim samo na starj in zapuščeni ribnik za Črnim lesom, ki bi lahko postal bogat vir dohodkov. Temu ribniku domači rečejo Komarnik. Kadar vam bo čas dopuščal, se napotite na Švicarski dvor, ki je od Lenarta oddaljen le kaka dva kilometra. Tamkaj se ustavi in se ozri na levo. Opazil boš velik zapuščen ribnik, ki ga na vzhodni strani obkroža velik gozd, medtem ko je na jugozahodnem delu zajezen s precej visokim jezom. Če se od mariborske ceste odpraviš na levo mimo ribnika proti jezui in še naprej proti zapornici, ki jo ljudje imenujejo »flüder« se za trenutek ustavi. Poglej čez ribnik proti Lenartu. Pod gozdom in ob ribniku boš odkril višjo vzpetino, ki je podobna terasi. Popni se na to vzpetino in imel boš kaj videti. Poglej tja proti gradu Hrastovec. Če je v ribniku voda, boš zagledal v vodi sliko Hrastovca, nad Hrastovcem pa Ruperče, Zenik, Steblan in Metavo ter zadaj mogočnj vrh Pohorja. Potem ti pogled zaplava

na desno pod vznožje Kozjaka. Če je vreme jasno, boš razpoznal posamezne kraje, za Kozjakom pa Koroške planine. Kdor je s tega mesta gledal vso to naravno lepoto, je ne bo nikoli pozabil. Ko tako gledaš okrog sebe in tja dol po površini ribnika, ki miruje in te domala uspava, lahko opaziš številne divje race in če imaš srečo, tudi morske galebe, ki se včasih pripodijo v ta košček sveta s širnih morij. Ko ob tej naravni lepoti premišljuješ, se ti nehote vsili misel: »Ali ne bi bilo pametno z vsem tem nekaj storiti, da bi od tega vsi imeli neko korist?« Morebiti bi kazalo sredi ribnika urediti manjši otok, na katerem bi lahko zgradili manjši gostinski lokal. Na ribniku naj bi bila tudi čolnarna z zadostnim številom čolnov, ki naj bi bili ob vsakem času na razpolago. Pozimi bi ribnik lahko služil kot drsališče. Stroškov za izvršitev teh misli se ni bati, saj je glavni material les in zemlja pri roki. Če bi se dela lotili, bi lahko iz nepomembnega ribnika Komarnika nastal »Mali Bled na Štajerskem«.

Franc Suman

PREKLIC

Franc Brunčič, posestnik iz Zg. Verjan št. 2, preklicujem kot neresnično govorico, katero sem razširjal na škodo Ludvika Knehtla, poljedelca iz Gradišča št. 1.

Lenart, 17. 1. 1964.

Brunčič Franc I. r.

STROGO ZAPUŠNO

Slab poverjenik Prešernove družbe

Uprava Prešernove družbe iz Ljubljane nam je 14. januarja poslala pismo naslednje vsebine:

Pred kratkim smo sprejeli iz Voličine dopis naročnikov Prešernove družbe s prošnjo, da na gornji naslov sporočimo, zakaj niso sprejeli zbirke PD 1963-64. Prosim, da jih obvestite o naslednjem:

Za kraj Voličina je bil poverjenik tov. Janez Karo, upravnik pošte. Ker nam je s 1. 1. 1963 dolgoval na zbirkah din 107.480, nismo poslali propagandnega materiala za naslednje leto. Potem je nakazoval manjše zneske v januarju, marcu, septembru in novembru 1963, tako da je odplačal din 97.580. Ostalo še vedno dolguje. Zbirka za leto 1963-64 ni naročil, torej ni naša krivda, da jih naši zvesti naročniki niso dobili. Obžalujemo nepremišljenost poverjenika in prosimo, da naročniki iz Voličine izberejo za naslednje leto zanesljivega poverjenika in nam sporoče njegov naslov. Poslali bomo potrebni propagandni material in ob izidu nove zbirke zopet razveselili naše bralce.

Lepo pozdravljeni!

Upravnik Mara Lovše I. r.

Sportne brzozavke

DOMAČI ROKOBORCI TUDI PO DRUGEM NASTOPU VODIJO

Na tekmovanju v rokoborbi za prvenstvo Slovenije, ki je bilo v Lenartu preteklo nedeljo med ekipami 2TAK Maribor, Ljubljana in Partizan Lenart vodijo domači rokoborci.

Vrstni red:

Partizan L. 4 3 0 1 56:33,5 6
TAK Ljub. 4 2 0 2 43:49,5 4
2TAK Mar. 4 1 0 3 37:53 2

To je bilo drugo srečanje med temi ekipami. Prvo je bilo v Mariboru, kjer so domačini prav tako zmagali. V prihodnji številki bomo o pomembnih zmagah lenarških rokoborcev bolj obširno poročali.

Zoran Polič

(6)

Nekaj spaminov na potovanje u Jajce

Ne bom se kaj več zaustavljal na obisku pri tov. Titu, četudi je bil to moj prvi stik z njim. Toda če bi hotel pripovedovati kaj več, bi skoraj težko našel primerne besede, ki naj opišejo ta moj prvi stik s takrat že svetovno znanim in prizanim voditeljem jugoslovanskih narodov. Mene je predvsem porazila, da, prav tako lahko rečem, porazila, brezmejnja preprostost, bližina in odločnost tov. Tita. Prav gotovo smo vsi tisti, ki smo ga prvič srečali, živeli v prepričanju, da je to osebnost, ki se ji bo le težko približati, saj je on vojskovodja, ki razpolaga z brigadami in divizijami, ki vsakodnevno rešujejo desetine težkih vojaških problemov in nima časa za drobne dnevne skrbi, najmanj pa za take skrbi neznanih tovarišev, ki

so se zbrali iz raznih vetrov. Toda zmotili smo se. Iskali smo vojskovodjo, pozabljali pa, da je on istočasno in predvsem sekretar Partije, to je tista sila, ki se je borila za nove ljudske odnose in je morala zato tudi sama predvsem gojiti tisto, kar je v človeku najlepšega. In prav Tito je znal to v največji meri. Zato ni prišel med nas kot zmagoviti vojskovodja, četudi so njegove besede večkrat odražale brezmejnjo ponos in polno zaupanje, kadar je padla beseda o naši vojski, temveč je prišel med tovariše kot njim enak. Prve besede so bile o našem potovanju, o našem delu in naših uspehih, kot da je to najvažnejši del vsega dogajanja takrat v Jugoslaviji. Potem nam je govoril o skupnih načrtih, o nekkih svojih pogledih na

stanje in predvsem večkrat poudarjal pomen bratstva in popolne enotnosti za nadaljnjo usodo jugoslovanskih narodov. Prvič sem slišal te besede izgovorjene s takim občutkom in še mnogo kasneje, ko sem te besede že večkrat slišal, sem ugotovil in priznal, da so vendarle predstavljale eno najsilnejših osnov naše skupnosti. Gorečnost, s katero se je Tito boril za njihovo ustvarjanje, kako jim je dal poudarka na samem zasedanju v Jajcu in v neštetihi svojih kasnejših govorih, samo pričajo o njegovem globokem spoznanju, da je najpristnejše sožitje naših narodov osnovni člen in ključ k reševanju vseh drugih, še tako težkih problemov.

Takoj po dogodkih 29. novembra smo se vračali iz Jajca domov.

Najprej smo se podali z vlakom proti Bugojnu. Do Bugojna nismo prišli, ker smo se morali na opozorilo vojske vrniti. Temu mestu so se namreč približevale močne nemške enote. Domov smo krenili po drugi poti, Popolnoma zdrav sem prišel s tovariši brez večjih težav, kljub temu, da se je medtem že začela nova nemška ofenziva, kateri smo se spretno izmaknili. Takoj po povratku sva odšla s tovarišem Petrom v Crnomelj in Metliko, kjer sva na zborovanjih govorila o dogodkih v Jajcu ter o nalogah, ki so sedaj pred nami. Ljudje so bili navdušeni, vsem je bilo jasno, da sklepi sprejeti v Jajcu pomenijo nekaj velikega, ter da žrtve ne bodo zaman.

Konec

IZ KRAJA

v kraj

To pot smo se odpravili v Cerkevjak, kjer smo zabeležili nekaj zanimivosti. Predvsem smo se pogovarjali okrog turizma in šolstva. To sta dve vprašanji ali bolje rečeno, to sta dva problema, ki ta kraj tareta že nekaj let. Nista pa se doslej kaj prida reševala. Pogovarjali smo se tudi o težavah s kinopredstavami, nekaj besed pa je za naš list spregovorila tudi upravnica cerkvenjaške pošte. V Cerkevniku se vsi krajevni faktorji ubadajo zadnje čase zlasti s vprašanjem, kako čimprej in najbolj efikasno razviti turizem v tem turistično vsekakor zanimivem slovenjgoriškem kraju. Doslej nekaj vidnih uspehov še niso dosegli. Verjetno ne bo zamere, če zapišemo, da se vse preveč zadovoljujejo samo z načrtovanjem, manj pa konkretno pristopajo k delu. Seveda pa je ob tem potrebno upoštevati težave, ki so, zlasti pa se rado zatakne pri denarju. Ideje, ki so deloma nove, deloma pa stare, glede razvoja turizma v tem predelu, so zanimive in jih bo vsekakor veljalo proučiti in jih začeti čimprej uresničevati.

V Cerkevniku že imajo nekaj objektov, ki bi lahko bolj slu-

žili turizmu oz. svojemu namenu. Pred približno 2 lety so zgradili 500 metrov od središča Cerkevnikja dva manjša bazena, ki sta nekdanj služila svojemu namenu v polni meri, sedaj pa se le posamezniki opogumijo in se poženejo v vodo. Bazena sta neurejena in sta potrebna temeljite obnove. Zelo pomembno je, da imata oba bazena betonsko dno, urejen dotok in odtok vode, katere ne bo hitro zmanjkalo, saj je domala vse območje v nepo-

ditve bazenov ukrenil že zdavnaj krajevni odbor, ki pa, kot kaže, ni imel dovolj posluha za razvoj turizma nasploh. Tamkajšnja osnovna šola je zelo zainteresirana, da bi se kopališče enkrat dokončno uredilo, zlasti zato, ker je 90 odstotkov šolske mladine, ki ne zna plavati. Pionirji so pripravljene pri urejevanju kopališča pomagati tudi s prostovoljnimi delom. Gotovo pa bi mnogo pripomogla tudi vaška mladina. Poleg bazena je prostor, ki bi po zagotovitvi šolskega upravitelja bil primeren za šolsko igrišče, ne daleč vstran pa je baje prostor, kjer bi bilo mogoče urediti strelišče za vnete cerkvenjaške strelce, ki sedaj nimajo pogojev za vsestransko delo.

Obnova kopalnih bazenov, ure-

POTREBUJEMO NOVO GOSTIŠČE

Cerkvenjačani niso povsem zadovoljni s svojim gostiščem, na eni strani zaradi slabe postrežbe, na drugi strani pa so prostori v katerih je sedaj gostišče občutno premajhni in na neprimernem prostoru. Nekateri menijo, da bi kazalo razmisliti o gradnji gostišča paviljonškega tipa. Najbolj primerna lokacija bi bila na prostoru med združenim domom in transformatorjem. Znano je, da Trg podjetje »Izbira« Cerkevnik ureja sodobne prostore za trgovino, sedaj bi bilo potrebno še urediti sodobne prostore za gostišče. Vse skupaj pa naj bi bilo kar se da funkcionalno povezano.

CERKVENJAK

ZA RAZVOJ TURIZMA BO POTREBNO ŠE MNOGO STORITI

sredni bližini bogato v vodnih izvirkah. Kopališče je eden od osnovnih pogojev za razvoj turizma in bi verjetno bil, da bi se tega zavedali tudi v Cerkevniku. Kaj več bi lahko glede ure-

ditev igrišča in strelišča bi ne zahtevala kdove kako velikih denarnih sredstev, zato se velja dela čimprej lotiti. Prva naj bi pomagala kajevna skupnost, pa tudi občani bi lahko kaj primaknili.

TUJCA VPRAŠUJEJO PO PRENOČIŠČIH

Kakor so nam povedali, se vedno več tujcev mudi v tem lepem kraju, ki zama vprašujejo po

ZELJE IN TEŽAVE OKROG KINA V CERKVENJAKU

ŠIROKOTRAČNI KINO-PROJEKTOR IN DVORANA

Cerkvenjak je sorazmerno odročena kraj, zato ni čudno, če se domačini potegujejo za redne kino predstave, o čemer je zlasti te dni veliko govora. Za mnenje o tem vprašanju smo vprašali Milana Nekrepa, Antona Fekonja in Maksa Kocuvana, ki smo jim postavili tole vprašanje:

Zakaj se zavzimate za redne kino predstave in kako bi bilo mogoče nabaviti širokotračni kinoprojektor?

Milan Nekrep: Ko smo predvajali filme na ozkotračnem kinoprojektorju, je večjih prišlo na predstave tudi do 100 ljudi. Kasneje smo te predstave ukiniti, ker je bil obisk zaradi nekvalitetnih filmov (slab ton, slaba slika itd.) zelo slab, se nam predvajanje ni izplačalo.

Milan Nekrep

Mislil pa, da bi bila udeležba kino predstav mnogo boljše, če bi imeli širokotračni kinoprojektor, s katerim bi lahko predvajali vsebinsko in tehnično najboljše filme. Računam, da bi prišlo na predstave od 200 do 250 gledalcev. Ker v Cerkevniku nimamo kina, občani hodijo v kino v Gradišče in Videm ob Ščavnici. Oba kraja pa sta precej od rok.

Nujno potrebno je nabaviti širokotračni kinoprojektor vsaj za predvajanje normalnih filmov, če ne že kinemaskopskih. Mislil, da bi nekaj denarja lahko nabrali s prostovoljnimi prispevki občanov, nekaj bi prispevala domača podjetja, nekaj pa bi verjetno primaknili tudi krajevna skupnost. Prosvetno društvo je pripravljeno najeti kredit za daljšo obdobje, seveda pa je vprašanje, če ga je mogoče dobiti. V zvezi z nabavo širokotračnega kinoprojektorja pa je potrebno urediti tudi dvorano v prosvetnem domu, ki sedaj nima niti ustreznega gretja, potrebno pa bi bilo položiti tudi novi pod. Prosvetnemu društvu je pozimi onemogočeno vsako kulturno delovanje, saj je v hladni dvorani nemogoče delati. Mislil, da bi k urejevanju dvorane bilo potrebno pristopiti sedaj, ko se v isti zgradbi ureja trgovina.

Mladina in tudi ostali občani so pripravljene kolikor bo v njihovi moči pomagati pri ureditvi dvorane s prostovoljnimi delom.

Anton Fekonja: V Cerkevniku je kino nujno potreben. Seveda bi morala biti izbira filmov kolikor je le mogoče pestra. Mislil, da bi kazalo od časa do časa predvajati tudi strokovne filme, zlasti pa kmetijske filme, ki bi pripomogli k boljšemu

Anton Fekonja

razumevanju sodobnega načina obdelave zemlje.

Kino predstave naj bi bile po mojem enkrat ali dvakrat tedensko, sicer pa bi sama praksa pokazala, kolikokrat in ob katerih dnevih bi se izplačale.

Menim, da bi se morala dvorana dokončno urediti sedaj, ko se ureja trgovina, saj so pri rok zidarji in stroji in bodo stroški nižji kot bi bili sicer. Glede kurjave pa menim, da bi kazalo razmisliti o centralnem gretju, kar bi verjetno bilo najbolj

primerno. Sem za to, da se za nabavo kinoprojektorja najame večletni kredit, ki naj bi ga najelo prosvetno društvo.

Maks Kocuvan

vo, krajevna skupnost ali občinska skupščina. Prav pa bi bilo, da bi vse organizacije pomagale pri zbiranju prostovoljnih prispevkov za ureditev kina.

Maks Kocuvan: Pri nas na podeželju je kino nujno potreben, saj so ljudje zelo oddaljeni od bližnjih kulturnih centrov. Po mojem naj bi bile redne kino predstave vsaj vsako soboto in nedejso zvečer. V dvorani pa, ki je pozimi zares zelo mrzla, bi kazalo napeljati centralno kurjavo, ki bi bila najbolj funkcionalna. Težave so seveda s sredstvi, ki jih je težko dobiti. Po mojem mnenju bi naj prosvetno društvo najelo kredit vsaj na 10-letno odplačevanje, del sredstev pa bi lahko primaknili tudi občinska skupščina.

prenočiščih in toplih jedilih ali bolje povedano, po hrani sploh, saj v tamkajšnji gostilni ni mogoče dobiti razen sendvičev skoraj nič drugega za pod zob. Domačini morajo tujcem žal odreči gostoljubje, saj ni nobenih prenočišč. Zato nekateri resno pred-

lagajo, da bi kazalo razmisliti tudi o gradnji tujskih sob v sklopu novega gostišča. Prav bi bilo, da bi o teh vprašanih svoje povedali tudi volilci sami, zlasti sedaj, ko se razpravlja o sedemletnem družbenem načrtu občine.

Marjan-Jože Tratar

Vtisi s kapitulavanja

(5)

P O I T A L I J I

LIZIKA DOKL JE PAVEDALA:

Vsak dan 20 kilometrov

Obiskali smo upravnico pošte v Cerkvenjaku tov. Liziko Dokl, ki nam je odgovorila na nekaj vprašanj.

Pismonoša sta poštena in pridna...

Kolike časopisov dobivate dnevno za naročnike iz Cerkvenjaka?

Dnevno povprečno dobimo za naročnike iz našega poštnege okoliša okrog 70 listov, bodisi dnevnikov ali ostalih časopisov. Ljudje najraje berejo »Kmečki glas«, potem »Domače novice«, »Večer« in nekatere druge liste, ki izhajajo tedensko ali štirinajst dnevno. Za »Delo« je bolj malo zanimanja.

Nam lahko zaupate, kakšno pot prehodijo dnevno vašiš pismonoše?

Pismonoša Janez Mohorič in Stanko Golob dnevno prehodita od 18 do 20 km dol-

go pot po naših težko dostopnih terenih. Moram povedati, da sta oba zelo poštena, pridna in vedno trezna. Skratka, z obema sem povsem zadovoljna.

Imate kakšne težave s strankami?

Teh je pa kar precej. Vseh seveda ne bi naštevala, naj omenim le, da precej ljudi od mene zahteva, naj jim izpolnim razne položnice in nakaznice. Nema lokrat pa se name obračajo tudi z drugimi zahtevami. Včasih že moram željam ustreči, zlasti pa takrat, kadar me poprosijo starejši ljudje, ki slabo vidijo.

Telegramov imate verjetno bolj malo?

To pa ne bo držalo. Verjetno vas bo presenetilo, če povem, da ima naša pošta v primerjavi z okoliškimi največ prometa s telegrami. Temu se čudijo celo na lenarški pošti. Pred leti so stranke poslale mesečno do 10 telegramov, sedaj pa jih pošljejo od 30 do 40, kar je za naš kraj veliko, zlasti še, če povem, da večino telegramov pošljejo zasebniki.

Ste z delovnim časom zadovoljni?

Rajši bi imeli neprekinjen delovni čas. Mnogo bi nam ustregli, če bi nam dali vsaj v soboto popoldne prosto, ko je doma v gospodinjstvu največ dela in bi ta čas prav me gospodinje, ki nas je precej na poštah v službi, kar se da pametno izkoristile.

Hvala za odgovore!

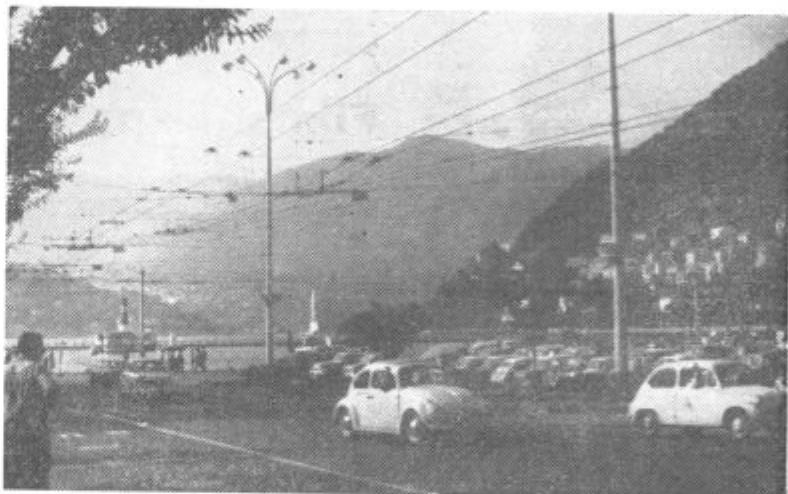
no. Že večkrat jih je obiskala sanitarna inšpekcija, ki je naročila, da je potrebno najti primernejši prostor za šolsko kuhinjo. Toda, kje najti boljše prostore, saj je Cerkvenjak s prostori zelo na tesnem. Na šoli pa seveda nimajo samo težav s prostori za šolsko kuhinjo. Poglavitne so težave s prostori za učilnice in razne kabinete.

Že sedaj pouk poteka v dveh izmenah. Kot kaže, pa se število učencev v krajši perspektivi ne bo zmanjšalo, saj je v zadnjih letih povprečen obisk od 420 do 430 učencev, od tega pa odpade na obisk iz drugih občin (Ptuj in G. Radgona) skoraj za en oddelek učencev. Na šoli imajo načrte za novo šolsko poslopje, ki so veljalj skoraj 2 milijona din, sedaj pa ležijo zaklenjeni v šolski omari in čakajo, kdaj bo in če sploh bo prišlo do gradnje nove šole.

Lepa je cesta, ki pelje po zahodni strani Garde, ki so jo graditelji speljali skozi neštete predore in mimo številnih letovišč, kot so Limone, Gardano, Toscolone in Sala. Pri Salu smo se poslovili od prvega lombardijskega jezera. Še nekaj posebnosti smo opazili na tem sektorju: številne stojnice za limonami in pomarančami — pravijo jim »limonarji«, ki ponujajo za drag denar sadje. Salo, ki leži na južnem delu tega jezera, je bil po italijanski okupaciji nekaj časa sedež »Musolinijeve republike«, ki pa ni dolgo živel. Ves severni del Italije je po kapitulaciji marsikaj prestal. Bile so to težke borbe italijanskih in naših partizanov, kraji pa si še danes marsikje niso opomogli od ruševin. Videli smo tudi precej spomenikov padlih za svobodo in lepše življenje prebivalstva Italije.

drago. Vredno si je ogledati Voltov muzej in spomenik, saj je tu rojen ta velik fizik. Povzpeli smo se z zobčno železnico na bližnji razgledni vrh od koder je veličasten pogled na vse jezero, na sosedno Lugansko in preko Alp v Svico. V bližnjem majhnem jezeru Varesa v Lidu smo spet postali. Zvečer smo tranzistor naravnali na Ljubljano in poslali oddajo za izseljence. Varesa ima lep spomenik, pa polno cvetja in parkov. Zaradi tega temu mestu tudi upravičeno pravijo »Mesto cvetja in parkov«. Mi smo žal vse to obšli s fičkonle mimogrede.

Bila je nedelja in na cestah je bil tak promet, da smo se le s težavo prerinili do mesta Arono ob Lago di Maggiore. Tukaj se nismo ustavljali in smo hitro zavili v drugo smer proti jugu v Piemont, proti mestecu Novara.

Mesto in jezero Como ob švicarski meji. Foto: Mirko Škočir.

Spustili smo se po dolgi Lombardijski dolini posejani s številnimi mesti in kraji, ki so znameniti po umetnosti, glasbi, tehniki, slikarstvu in kiparstvu. To potrjujejo mesteca Brescia, Bergamo in Novara, ki so zaklad zgodovine, umetnosti in tehnike. Povsod so levi trgi z Loggami, katedrale, gradovi, od koder so zanimivi razgledi na razvijajoča se lombardijska mesta. Bergamo je pa tudi rojstno mesto Donizettija, ki se mu je oddolžilo z lepim spomenikom sredi mesta. Spotoma smo obiskali jezerce Isea, ki je bogato po ribah in znamenito po polenti, ki jo skuhamo na poseben način. Tudi tukaj mrgoli bogatih tujcev.

Milano smo si na hitro ogledali, se povzpeli na vrh katedrale odkoder je lep razgled na veliko industrijsko mesto, skočili v trgovski hram, si ogledali Scalo in njen bogat muzej, medtem ko kolodvora in še mnogo muzejev žal nismo videli. Isti dan smo pohiteli do Comskega jezera, drugega največjega in se sprehodili po mestu Como v katerem pa je zaradi bližine švicarske meje tudi temu primerno

Tu smo bili posebno iznenadeni zaradi izredne čistoče, lepega parka in še lepšega spomenika, ki ga je mesto postavilo svojim borcem, herojem za osvoboditev izpod Nemcev. Tudi tu je padlo precej italijanskih antifašistov in partizanov. Pot smo nadaljevali po znameniti Sončni cesti za kar smo predhodno odšteli 400 lir takse. Pot nas je vodila proti Torinu. Cesta je lepo grajena, ravna s šestimi stezami, vendar pa enolična in utrujajoča in smo z večjim veseljem vozili po ostalih avtocestah brez plačila takse. Po ostalih cestah pa smo lahko vozili tudi počasneje in se ustavljali, kjer smo pač želeli.

Mesto Torino nas je kar vsesalo vase, saj je silno veliko in se razprostira ob Padu in pod planinami, kjer se nekateri vrhovi svetijo pod snežno odejo. Naš Fiat je bil potreben malce odmora in popravila, zato smo ga odpeljali v servisno delavnico tovarne FIAT, ki ima tu svoj sedež in je rojstno mesto fičkov nasploh. Takoj zjutraj smo ga oddali tehniku v beli halji (zdelo se nam je kot, da je tu prava bolnišnica).

(Nadaljevanje)

MANJKA ŠEST PREDMETNIH UČITELJEV

V Cerkvenjaku imajo težave z učitelji, saj bi potrebovali šest predmetnih učiteljev za višjo stopnjo, sedaj imajo samo dva. Če bodo hoteli imeti predmetne učitelje, bodo morali poskrbeti za stanovanja. Tega se tudi zavedajo, zato že letos nameravajo naročiti načrt za štiristanovanjski učiteljski blok in določiti lokacijo. Do gradnje naj bi prišlo leta 1965.

SOLSKA KUHINJA V KLETI

Prav nič ne pretiravamo z naslovom. Res je, da imajo na šoli v Cerkvenjaku šolsko kuhinjo v kleti, ki so jo za silo uredili in opremili. Vlaga pa še kljub temu prodira skozi stene in je zato v tem prostoru precej neprijet-

V Lenartu doma nogomet in rokoborba

Na občnem zboru lenarškega Partizana so pregledali delo v času od zadnjega zboru in ugotovili, da sta bili najbolj delavni nogometna in rokoborska sekcija.

Dolgoletni telesnovzgojni delavec Davorin Polič (na sliki desno) se je na zadnjem občnem zboru Partizana poslovil

Nogometaši so uspeli ob zaključku slovenjgorske nogometne lige uvrstiti se celo na prvo mesto. Poleg tekmovalcev v ligi so priredili še več zanimivih srečanj. Ta sekcija je tudi številčno najmočnejša, saj tekmuje v njenih vrstah preko 40 članov, mladincev in pionirjev.

Pomisli - ugani

Na uganko objavljeno v letošnji prvi številki »Domače novice« 9. januarja, smo dobili precej odgovorov, ki so bili v celoti pravilni. **PRAVILEN ODGOVOR SE GLASI: OSEBA NA SLIKI, KI NEKAJ BERE, JE FRANČEK RUDOLFOV, PESNIK.**

Nagrado za pravilno rešitev uganke je žreb prisodil **LIZIKI ZORJAN, JUROVSKI DOL 28, P. JUROVSKI DOL.**

Tokrat smo izbrali za uganko nekaj pustnega, saj smo pravkar preživeli pustni torek. **UGANITI JE POTREBNO, KATEREGA LE TA JE BIL NAPRAVLJEN TA POSNETEK, KJE IN IME VSAJ ENEGA OTROKA.**

Rešitve pošljite na naslov: Uredništvo »Domače novice« Lenart, Radgonska cesta 9, do vključno 25. februarja 1964.

Izredne uspehe je lani dosegla tudi rokoborska sekcija. Rokoborci so sodelovali na mnogih prireditvah, organizirali pa so tudi prijateljska srečanja, na katerih so se prav tako lepo izkazali. TAZ Slovenije jim je poveril tudi organizacijo slovenskega prvenstva v rokoborbi, katerega so skupaj z ostalimi člani Partizana brezhibno izvedli.

V društvu dosega lepe uspehe tudi lahkotletška sekcija, ki se je izkazala predvsem v tekaških disciplinah.

Ostale sekcije v Partizanu pa zaradi pomanjkanja vaditeljev bolj zaostajajo, vendar je tudi njihovo delo precej razgibano.

V živahni razpravi je med prvimi razpravljal Ivan Banič, ki je načel problem vaditeljev, ki jih je za nekatere panoge mnogo premalo. Rado Mejovšek je menil, da delo v bodoče ne bi smelo biti več tako kampanjsko kot do sedaj. Jože Suman pa je v razpravi predlagal, naj bi se Partizan v bodoče omejil le na nekatere športne panoge, ki imajo v kraju že renome in katerih člani tudi na tekmovalnih dosegajo vidne uspehe. Aleksander dr. Landau je seznanil prisotne z načrti o gradnji novega športnega igrišča, ki bo potekala po etapah. Franc dr. Gabršček pa se je ob koncu razprave zavzel za ureditev športne ambulante in sistematičnih pregledov športnikov. Dolgoletnemu telesnovzgojnemu delavcu in predsedniku Partizana, tov. Davorinu Poliču, so na občnem zboru podelili skromno darilo kot priznanje za požrtvovalno delo. Tov. Polič se je poslovil od upravnega odbora Partizana. Za novega predsednika Partizana pa je bil izvoljen tov. Milan Vauda.

Za delo v društvu so bili pohvaljeni: Janko Kobler, Tinko Vovk, Jože Suman in Karl Kukovec, medtem ko so prejeli diplome Borut Karner, Jože Majcenovič, Slavko Senveter, Franc Znuđerl, Marko Banič in Drago Roškarič.

Filmski spored

GRADIŠČE

16. februarja »PESEM UPORNIKOV« — nemški film v koloru

25. februarja »PRIJATELJ GANGSTERJEV« — italijanski kriminalni film

LENART

16. februarja »ANASTAZIJA« — ameriški kinemaskopski barvni film

25. februarja »KARMEN IZ GRANADE« — španski barvni film

VOLIČINA

16. februarja ob 15. in 18. uri »NEPRED. VIDENO« — francoski kriminalni film

25. februarja ob 15. in 18. uri »V 80 DNEH OKOLI SVETA« — ameriški kinemaskopski film

Doma in po svetu

(Nadaljevanje s 1. strani)

V Cerknem so proslavili 20-letnico partijske šole, ki je bila v tem kraju med NOB za Primorsko in Gorenjsko. 21. januarja 1924 leta je umrl genialni mislec in marksist Vladimir Ilič Lenin, vodja velike oktobrske revolucije.

Vsi zbori zvezne skupščine so razpravljali o vsebini in metodi dela zvezne skupščine in njenih organov, v tej zvezi pa tudi republiških, okrajnih in občinskih skupščin. Uvodni referat je podal predsednik zvezne skupščine Edvard Kardelj. Podpredsednik republike in sekretar Centralnega komiteja Zveze komunistov Jugoslavije se je mudil na obisku na Madžarskem, kjer se je tudi pogovarjal z Janošem Kadarjem, predstavnikom madžarske vlade in predsednikom partije. Pogovori na Madžarskem so bili obojestransko koristni in so prispevali k utrditvi odnosov med našo državo in Madžarsko.

Cene živine in kmetijskih pridelkov

I. ZIVINA

KMETIJSKA ZADRUGA LENART IN ZG. SČAVNICA: PRASICI za bekon I. vrsta teže od 80 do 95 kg 8 mesecev stari, prosto 300, pogodbeno 320 din. II. vrsta teže od 80 do 95 kg 8 mesecev stari, prosto 280, pogodbeno 300 din kg. **PRIMA MESNATI PRASICI** teže 80 do 95 kg, 12 mesecev stari, prosto 265, pogodbeno 285 din kg, teže 95 do 110 kg, 12 mesecev stari, prosto 270, pogodbeno 290 din kg, teže 110 do 125 kg, 12 mesecev stari, prosto 280, pogodbeno 300 din kg.

MESNATI PRASICI teže 80 do 95 kg, 12 mesecev stari, prosto 255, pogodbeno 275 din kg. Teže 95 do 110 kg, 12 mesecev stari, prosto 260, pogodbeno 280 din kg. Teže 110 do 125 kg, 12 mesecev stari, prosto 270, pogodbeno 290 din kg. Teže 125 do 180 kg, 12 mesecev stari, prosto 270, pogodbeno 290 din kg. **MASTNI PRASICI** teže 80 do 95 kg, 12 mesecev stari, prosto 255 din kg. Teže 95 do 110 kg, 12 mesecev stari, prosto 260 din kg. Teže 110 do 125 kg, 12 mesecev stari, prosto 265 din kg. Teže 125 do 180 kg, 12 mesecev stari, prosto 265 din kg. **OSTALE SVINJE**: Izločene svinje in merjasci 24 mesecev stari, prosto 255 din kg.

MLADI JUNCJI IN JUNICE: Junice I. a 18 mesecev stare, teže nad 400 kg, 58 % klavnosti, prosto 265, pogodbeno 285 din kg. Junci I. a 18 mesecev stari, nad 450 kg teže, 58 % klavnosti, prosto 265, pogodbeno 285 din kg. Junice I. 18 mesecev stare, teže nad 380 kg, 50 % klavnosti, prosto 255, pogodbeno 275 din kg. Junci I. 18 mesecev stari, teži nad 420 kg, 55 % klavnosti, prosto 255, pogodbeno 275 din kg. Junci in junice II. 18 mesecev stari, teže nad 400 kg, 52 % klavnosti, prosto 245 din kg. **STAREJSI JUNCJI IN JUNICE**: Junice I. a, 36 mesecev stare, teže nad 450 kg, 56 % klavnosti, prosto 265, pogodbeno 285 din kg. Junci I. a, 36 mesecev stari, teži nad 500 kg, 56 % klavnosti prosto 265, pogodbeno 285 din kg. Junice I. 36 mesecev stare, teže nad 420 kg, 54 % klavnosti, prosto 255, pogodbeno 275 din kg. Junci I. 36 mesecev stari, teži nad 470 kg, 54 % klavnosti prosto 255, pogodbeno 275 din kg. Junci in junice II, starosti 36 mesecev, teža nad 400 kg, 50 % klavnosti prosto 245 din kg. Junice in junci III, starost 36 mesecev, teža nad 400 kg, 46 % klavnosti prosto 215 din kg. **BIKI STARI NAD TRI LETA**: biki I. a, nad 36 mesecev stari nad 600 kg teži, 56 % klavnosti prosto 245 din kg, biki I. a, nad 36 mesecev stari, nad 550 kg, 54 % klavnosti prosto 225 din kg. Biki II, nad 36 mesecev stari, nad 500 kg teži, 50 % klavnosti prosto 205 din kg. Biki III, nad 36 mesecev stari, nad 450 kg teži, 46 % klavnosti prosto 175 din kg. **VOLI STARI NAD TRI LETA**: voli I, nad 36 mesecev stari, nad 550 kg teži, 54 % klavnosti prosto 220 din kg. Voli II, nad 36 mesecev stari, nad 500 kg teži, 50 % klavnosti prosto 200 din kg. Voli III, nad 36 mesecev stari, nad 450 kg teži, 46 % klavnosti prosto 165 din kg. Voli IV, nad 36 mesecev stari, nad 400 kg teži, 42 % klavnosti prosto 155 din kg. **KRAVE STARE NAD TRI LETA**: krave I, nad 36 mesecev stari, nad 450 kg teže, 52 % klavnosti prosto 215 din kg. Krave II, nad 36 mesecev stare, nad 450 kg teže, 48 % klavnosti prosto 195 din kg. Krave III, nad 36 mesecev stari, nad 400 kg teže, 45 % klavnosti prosto 170 din kg. Krave

IV, nad 36 mesecev stare, nad 350 kg teže, 42 % klavnosti prosto 150 din kg. Krave V, nad 36 mesecev stare, nad 350 kg teže, 40 % klavnosti prosto 135 din kg. **TELETA ZA PITANJE KZ LENART**: moški in ženski spol 90 do 100 kg, I. vrste prosto 350 din kg, 100 do 120 kg, I. vrste prosto 340 din kg, 120 do 150 kg, I. vrste prosto 350 din kg. **TELETA PITANA** 150 do 250 kg I. vrste prosto 350, pogodbeno 365 din kg. **TELETA ZA ZAKOL** po oceni veterinarja 300 do 350 din kg. **TELETA PITANA Z. SP. I. KZ ZG. SČAVNICA**: do 6 mesecev starosti, teža nad 150 kg, 58 % klavnosti prosto 350, pogodbeno 365 din kg. **TELETA PITANA M. SP. I** do 6 mesecev starosti, nad 180 kg teža, 58 % klavnosti prosto 350, pogodbeno 365 din kg. **TELETA ZA PITANJE** oba spola do 3 mesecev starosti, teža 100 do 150 kg, prosto 340 din kg. **TELETA ZA PITANJE** oba spola I, do 3 mesecev starosti, 80 do 100 kg teža, prosto 350 din kg. **TELETA ZA PITANJE** oba spola I, do 3 mesecev starosti, 60 do 80 kg teža, prosto 300 din kg. **TELETA LAZJA IN II. vrsta** po oceni veterinarja, KZ LENART IN ZG. SČAVNICA — **JAGNJETA 5** do 12 mesecev starosti: jagnjeta I, nad 20 kg teža, 54 % klavnosti prosto 255 din kg, jagnjeta II, nad 20 kg teža, 50 % klavnosti prosto 250 din kg. **OVCE IN OVNI NAD 2 LETI STAROSTI**: Ovce in ovni I, nad 35 kg teže, 50 % klavnosti prosto 175 din kg, ovce in ovni II, nad 35 kg teže 45 % klavnosti prosto 150 din kg, ovce in ovni III, nad 30 kg teže, 42 % klavnosti prosto 125 din kg, ovce in ovni IV, 40 % klavnosti prosto 95 din kg.

II. KMETIJSKI PRIDELKI

KMETIJSKA ZADRUGA Zgornja Sčavnica (SČ) in Lenart (L.)

Seno in otava (SČ.) 20 din kg (L.) 15 din kg, slama (SČ.) 10 din kg, fižol cipro (SČ.) 170 din kg, (L.) 180 din kg. Fižol prepelčar (SČ.) 150 din kg, (L.) 160 din kg. Fižol enobarvni (SČ.) 150 din kg, (L.) 150 din kg. Fižol mešani (SČ.) 100 din kg, (L.) 120 din kg. Pšenica, rž, (SČ.) 50 din kg, (L.) 48 din kg. Oves (SČ.) 45 din kg, ječmen, oves, koruza (L.) 40 din kg. Koruza — klip največ 18 odstotkov vlage (SČ.) 30 din kg. Krompir jedilni, zdrav (SČ.) 16 din kg, (L.) 16 din kg, jajca sveža, zdrava (SČ.) 30 din kom., (L.) 30 din kom. Bučnice neluščene (SČ.) 150 din kg, (L.) 128 din kg. Bučnice golice (SČ.) 220 din kg, (L.) 225 din kg. Bučnice luščene (SČ.) 180 din kg. Sončnice neluščene domače sorte (SČ.) 40 din kg, (L.) 40 din kg. Sončnice ruske sorte (SČ.) 60 din kg, (L.) 60 din kg. Svinjske kože I. vrste (SČ.) 250 din kg, (L.) kože po ceni »Koteksa«, (SČ.) svinjske kože II. 200 din kg, svinjske kože III, 150 din kg.

KZ Lenart: sadje — zimске sorte jabolk I. vrste 60 mm 60 din kg, gobe suhe I. vrste 500 din kg, orehi I. vrste 200 din kg, perutnina 400 din, oljna repica, 27 % kvalitete, 80 din kg, laneno olje 27 % kv. 80 din

KZ Lenart — navodilo: za prašiče in govedo se teža ugotavlja po 12-urnem postu z odbitkom 2% pri prašičih in 6% pri govedu. Če je živina prenahranjena se odtegne še ustrezen procent sporazumno z rejcem, da se doseže odgovarjajoča klavnost.

Opomba uredništva: o spremembah cen živine in kmetijskih pridelkov nas obveščata KZ Lenart in Zgornja Sčavnica.

Delavska univerza Lenart

ROKOVNIK PREDAVANJ ZA FEBRUAR 1964

Predavatelj	Predavatelj in naslov	Kraj predavanja	Datum	Čas
dr. Gaberšček Franc	Strokovna in estr. pomoč poškodovane človeku	Jurovski dol	13.	2. 19
dr. Gaberšček Franc	Strokovna in estr. pomoč poškodovane človeku	Lokavec	14.	2. 19
dr. Gaberšček Franc	Strokovna in estr. pomoč poškodovane človeku	Cerkvenjak	18.	2. 19
dr. Gaberšček Franc	Strokovna in estr. pomoč poškodovane človeku	Gradišče	19.	2. 19
dr. Gaberšček Franc	Strokovna in estr. pomoč poškodovane človeku	Benedikt	20.	2. 19
Švanjcer Janez	Avtor in njegova dela	Sčavnica	25.	2. 19
Švanjcer Janez	Avtor in njegova dela	Voličina	26.	2. 19
Švanjcer Janez	Avtor in njegova dela	Jurovski dol	27.	2. 19
Švanjcer Janez	Avtor in njegova dela	Lokavec	28.	2. 19
Cepič Mirko	Od izvira do izliva Drave	Lenart	28.	2. 19

PISMO KNJIZNICARJA

Težave z lenarsko knjižnico

Od nekdanjih 700 knjig v lenarski knjižnici se je število ob koncu lanskega leta povečalo na 1.470, kar pa je še vedno premalo, zlasti, če upoštevamo, da so knjige domala v celoti zastarele. Tako nam piše knjižničar Ferdo Potočnik in v nadaljevanju svojega pisma med drugim omenja, da so k povečanju knjižnega fonda mnogo prispevali Okrajni svet Svobod in PD, Občinska skupščina in Krajevni odbor v Lenartu. Po svojih zmožnostih je pomagalo tudi domače prosvetno društvo. Vsa sredstva, ki so jih omenjeni forumi prispevali, pa vseeno niso zadoščala za nakup več

jega števila novih knjig, s katerimi bi lahko zadovoljili 197 rednih bralcev. Tov. Potočnik apelira, naj bi občina zagotovila večja sredstva za knjižnico, saj je po njegovem mnenju najsiromašnejša v mariborskem okraju. Nadalje toži, da knjižnica trenutno posluje v neprimeren prostorih na krajevnem uradu in, da bi bilo potrebno za to ustanovo najti primernejši prostor, ki bi naj bil tudi primerno opremljen. Ob koncu svojega pisma se še pritožuje nad tem, da za lani ni dobil plačila za opravljeno delo v knjižnici in klubu pri prosvetnem društvu.

URNIK DELOVNEGA ČASA V ZDRAVSTVENEM DOMU LENART

Splošna ambulanta Lenart, SA ZP Gradišče, Zobna ambulanta in PTD Lenart poslujejo dnevno od 7. do 13. ure. (PTD vsak torek in sredo od 8. do 13. ure).
Posvetovalnice: Lenart ob četrkih od 14. ure dalje, Gradišče vsak prvi torek v mesecu od 14. ure dalje, Cerkevjak vsak drugi torek v mesecu od 14. ure dalje, Benedikt vsako drugo sredo v mesecu, Zg. Ščavnica vsak zadnji torek v mesecu od 14. ure dalje, Selce vsak drugi ponedeljek v mesecu od 14. ure dalje, Jurovski dol vsak tretji ponedeljek v mesecu od 14. ure dalje, Babice: za babiški okoliš Lenart, Rozika Purgaj, Gradišče — Terezija Diemat, Cerkevjak — Erika Mlinarič, Zg. Ščavnica — Antonija Standeker, Selce — Avgustina Živko in Jurovski dol — Pepca Tapajner.

Upravnik ZD
Dr. Franc Gabršček I. r.

Urejuje uredniški odbor: Ernest Smid, predsednik — člani: Edo Zorko, Mirko Košmerl, Jelka Firbas in Tone Štefanec — Odgovorni urednik Tone Štefanec — Uredništvo in uprava Lenart, Radgonska cesta 9 — Izhaja stalno na 8 straneh drugi in četrti četrtek — Letna naročnina 500 din, inozemstvo 900 din — Tekoči račun pri podružnici NB Maribor št. 601-11-608-103 — Ime: Občinski odbor SZDL Lenart — »Domače novice« — Tiskarna CP »Celjski tisk« Celje

Naši kraji na letu 1000

Piše: Franc Suman (14)

Nadalje omenjamo grofa Ziga Herbersteina, ki je postal leta 1684 knezoškof ljubljanski. Zgodovina ga opisuje kot skromnega in pobožnega moža, ki je živel le za svoje knjige in študije. V času njegovega škofovanja so v Ljubljani ustanovili javno knjižnico, sezidali stolnico in frančiškansko cerkev. Leta 1706 se je odpovedal škofiji in vstopil v oratorij Sv. Filipa v Perudži.

Leta 1772 je zasedel škofijsko stolico v Ljubljani grof Karl Herberstein, ki je bil med tedanjimi avstro-ogorskimi škofi najodločnejši. Škofovsko oblast je hotel razširiti na račun papežev in rimske stolice. Užival je posebno naklonjenost cesarja Jožefa II, ki je z vso vnemo podpiral njegove cerkvene reforme. Leta 1780 je škof Herberstein razodel v svojem pastirskem listu načrt za nove cerkvene preosnove in odredbe, ki jih je cesar Jožef II v naslednjih letih izvršil. Papež Pij VI. je zaradi tega izdal apostolsko pismo v katerem je dokazo-

val, da so nazoni škofa Herbersteina zmotni. Škof Herberstein in cesar Jožef II zaradi tega nista popustila pri svojih nazorih in začetnih cerkvenih reformah. Cesar Jožef II je s svojimi reformami mnogo doprinesel k znošnjemu življenju svojih posebno nižjih podanikov. Nakopal si je tudi veliko sovraštvo / višjega plemstva in klera. Ko je cesar Jožef II potoval po Ogrski, so mu tam postavili v njegovo spalnico gorečo svečo, ki je pri gorenju razširjala strupeni plin, ki je zastrupljal zrak v spalnici v kateri je cesar prenočeval. Plin je leta 1790 povzročil cesarjevo smrt.

S tem končujem z opisovanjem življenja in dela hrastovških gospodarjev. V drugi polovici 16. stoletja se je pojavila v naših krajih poleg lutrove vere nova vera skakačev, ki so jih imenovali tudi za štiftarje in zamaknjence. Nova vera je nastala na Tolminskem in se je od tam preko Kranjske razširila v sedanji trg Lučane in Soboto. Oba kraja sta sedaj v Avstriji. Od

tam se je priženil v Radehovo neki Kolman Šef, ki je bil pripadnik sekte skakačev. Novo vero je začel razširjati v Radehovi in okolici. Šef je s prepričevalno besedo prosil povsod, tudi pri višjih krogih tedanje družbe — hrastovškemu sodniku in lenarskemu župniku, za podporo pri postavitvi kapelice v katero bi prenesli angelci božji grob iz Jeruzalema, da ga zavarujejo pred neverniki. Prepričeval jih je, če ne bodo tega storili, bodo prišle nad ljudi vse mogoče nadloge, lahko pa pride tudi do konca sveta. Že leta 1599 je Šef postavil s pomočjo pripadnikov in podpornikov leseno kapelo na mestu, kjer je prej stal grad, ki so ga Turki porušili.

Šef se je tukaj vsako soboto ob mladem mesecu sestajal s svojimi verniki ter jim vcepil svojo voljo, da ga priznajo za od boga predvidenega, ki izpolnjuje njegovo voljo na zemlji. Šef je za svoje svetišče vztrajno prosil za darove in podporo. Novo vero je širil po daljni in bližnji okolici. Podružnice je ustanovil v Benediktu, Ruperčah

in Metavi. Lenart je bil glavno središče in sedež sekte skakačev za Spodnjo Štajersko. Septembra 1599. leta je bila za to območje ustanovljena reformacijska komisija, ki je imela nalogo dokončno in dosledno uresničiti načelo, da ima v deželi le vladar edino in izključno pravico uravnavati vse verske zadeve. Ta komisija se je sestala v pozni jeseni tega leta v Lipnici. Komisijo je vodil škof Martin Brenner, ki mu je bilo dodeljenih 150 strelcev od vladarjeve vojske in 170 oboževanih škofovih podložnikov. Iz Lipnice se je reformacijska komisija napotila proti Cmureku, 17. decembra 1599. pa je prišla v Radgono. 5. januarja 1600 se je ob snežnem metežu napotila iz Radgone v Lenart, kamor je prispela istega dne pozno zvečer. Naslednji dan 6. januarja se je komisija napotila k skakaški kapeli v Radehovo. Šef je izvedel za prihod reformacijske komisije in je takoj zbral svojo versko skupino za obrambo svetišča.

(Se nadaljuje)

Meseci so minevali. Neža ni mogla več sama prenašati bremen in se je poročila z Jakčevim stricem. Kmalu sta se jima rodila Franček in Katica. Sinček iz prejšnjega zakona pa je nesrečno umrl. Mladi gospodar se je takoj lotil dela v mlinu. Pogosto je premišljeval, kako naj mlin popravi, da bo boljše in več namlel. Sedanje naprave v njem so bile zastarele.

Mlin je delno obnovil in trdo delal leto za letom. Ko pa je sin Franček končal osnovno šolo ter zrasel v mladeniča, se je tudi on posvetil mlinu. Pridno je dvigal težke vreče, ki so bile napolnjene z zrnjem ali moko. Mlelo se je podnevi in ponoči. Manj dela je bilo edino pozimi, ko je bila voda zamrznjena.

S trdim delom v mlinu, na polju in pri živini si je družina prislužila nekaj denarja za obnovo poslopja. Mlin je bil pod isto streho kot stanovanje. Zidovi so bili že slabi in tudi slamnata streha ni bila kaj prida. Zaradi tega so začeli z delom in so poslopje skoraj v celoti obnovili. Obnovljen dom je dal prijeten videz.

Na kratko smo spoznali Jakčevo novo okolje. Vanj se je hitro vživel. Tu se mu je zdel posebno zanimiv potok, ki je bil poln majhnih ribic. Bil je skrivnosten. Odrasli so pripovedovali, da je v njem Povodni mož. Zaradi tega si ni upal preveč v njegovo bližino. To so govorili zato, ker so se ball, da bi otrok utonil.

pregovori

64

Odločili smo se za razpravo o 42-urnem tedniku. Za odgovore smo prosili Toneta Škrbana, predsednika občinskega sindikalnega sveta Lenart, Ivana Klobučar, upravnika KZ Zg. Ščavnica, Ivana Trdina, obratovodja usnarne v Lenartu, Marije Klobučar, poslovodkinje trg. poslovalnice »Izbira« Crkvenjak in Dr. Petra Mravljaka, zdravnika iz ZD Lenart.

Tone Škrban: Od osvoboditve do danes se v naši državi ni bistveno spremenilo niti trajanje normalnega delovnega časa, niti njegov raspored čez dan, teden in podobno. Normalni delovni čas v gospodarstvu je 8 ur dnevno ali 48 ur tedensko (v tem je upoštevanih tudi 30 minut plačanega dnevnega odmora) in v upravi 7 ur ali 42 ur tedensko.

Z 48-urnim delavnikom smo obnovili in izgradili državo. Od takrat je gospodarski potencial države porastel do take višine, da lahko od postopne in planske uvedbe krajšega delovnega časa pričakujemo neposredne ekonomske koristi, posebno v perspektivi oz. daljšem obdobju.

MOŽNOSTI ZA KRAJŠI DELAVNIK SO

Na osnovi povedanega lahko poudarim, da obstajajo možnosti za skrajšanje delovnega časa, da pa moramo ta proces pazljivo pripraviti in postopoma preiti na skrajšan delavnik.

V občini Lenart so sicer pogoji za prehod na skrajšani delovni čas prav taki kot po vsej državi, vendar naše majhne delovne organizacije ne razpolagajo s potrebnimi strokovnjaki, ki bi naj izdelali potrebne analize. Delovne organizacije so imenoval komisije za skrajšanje delovnega časa, vendar sem mnenja, da te komisije same ne bodo vselej kos tej nalogi, ampak bodo morale pritegniti k sodelovanju strokovnjake zbornice, zavodov in strokovnih združenj, ki naj bi jim pomagali pri izdelavi analize.

KVALITETA NE SME BITI SLABŠA

Pri prehodu na skrajšani delovni čas moramo izhajati iz predpostavke, da moramo zagotoviti doseganje večjih ali vsaj enakih proizvodnih rezultatov, osebnih dohodkov in akumulacije. Zdi se mi zato potrebno poudariti nekatere od glavnih pogojev za skrajšani delavnik. Celotna akcija mora poleg ostalega iz-

virati iz zagotovitve, da se bo produktivnost dela na uro ob prehodu na skrajšani delovni čas ali že pred tem, toliko povečala, da bo vsaj s tem izravnala, če ne celo preseгла izgubo delovnih ur v teku delovnega dne ali tedna. V delovnih organizacijah je potrebno podrobno analizirati rezerve, ki bodo omogočile prehod na skrajšani delavnik. Posamezne panoge bodo morale zase uvajati različne načine skrajšane delovnika. Če povzamemo za primer kmetijstvo, ki je ena najbolj specifičnih panog gospodarstva, potem bodo morali v tej panogi uporabiti različne načine prehoda na skrajšani delavnik. V poljedelstvu bo na primer najprimernejši način z zmanjšanjem števila delovnih tednov oz. mesecev v teku leta. To pa zato, ker je v poletnih mesecih mnogo več dela kot pa v zimskih. V živinoreji pa tega ne bo mogoče izvesti, ker je delo enakomerno razporejeno in vso leto.

SEM ODLOČNO ZA PROSTO SOBOTO

Dr. Peter Mravljak: Pozdravljam zamisel uredništva »Domačih novic«, ki skuša v polemični obliki pomagati pri razpravi o 42-

se bolj posvetile svoji družini in s tem tudi zmanjšale obolelost tako pri sebi kot otrocih. To pa bo le mogoče, kar ponavljam, če bodo delovne organizacije lahko obdržale produktivnost na sedanjih stopnjah. Prepričan pa sem, da bi se delovni učinek še povečal, če bi prav vsak delavec na svojem delovnem področju vložil vse

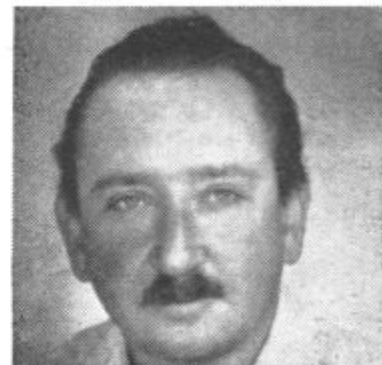
Tone Škrban

sile v delo in se zavedal, da samo z večjim delom lahko doseže petdnevni delovni teden. Kar se tiče dela v naših zdravstvenih ustanovah z izjemo Zavoda Hrastovec, se verjetno delo ne bo moglo pomembno izboljšati. Vprašanje je le glede dela naših manj kvalificiranih delavcev.

proizvodnjo na isti ravni. Naj se zbirajo predlogi slehernega delavca in iz tega izluščijo predlogi za čimboljše rešitev tega vprašanja.

POSTOPNOST PRI SKRAJŠANJU DELAVNIKA

Ivan Trdin: Pri primerjavi podjetij lenarske občine s podjetji drugih občin, prihajam do zaključka, da imajo naša podjetja vsaj enake, v nekaterih primerih pa celo boljše pogoje za krajši

Dr. Peter Mravljak

delavnik. Praktično so vsa podjetja v občini v razvoju, v tisti stopnji, ko je z minimalnimi investicijami ali pa s pravilno organizacijo dela mogoče povečati delovno storilnost. Če neko podjetje ne more takoj preiti na 42-urni tednik, naj preide postopoma najprej mogoče na skrajšano soboto za 2 uri. Proizvodnja se pri krajšem delavniku ne sme zmanjšati, temveč mora celo porasti, zlasti zaradi povečanih življenjskih stroškov. Mislim, da ne more biti podjetja, ki bi prešlo na krajši delovni čas brez temeljite analize.

Menim tudi, da ne more biti podjetja, ki s svojimi strokovnjaki in delavci ne bi bilo sposobno izdelati analize za prehod na krajši delovni čas. V tistih delovnih organizacijah, kjer ne bodo uspeli sami izdelati tozadevne analize po mojem niso sposobni uspešno reševati tudi ostalih proizvodnih problemov, ki so največkrat vsaj tako težki in delikatni, kakor prehod na 42-urni delavnik.

KVALITETA NE SME BITI SLABŠA

Zavedati se moramo, da se mora proizvodnja hitreje povečati, če se sploh hočemo plasirati svoje izdelke na zunanjem trgu po regularni ceni in ne s plansko izgubo. Podjetje se mora prilagajati trgu in ne obratno. Ob prehodu na krajši delavnik ne smemo pozabiti na kvaliteto izdelkov, ki ne smejo biti slabši, če bomo uredili krajši delovni čas. V delovnih organizacijah bo potrebno izboljšati tudi delovno disciplino, saj sedaj marsikatero podjetje v občini zaradi nediscipline izgubi precej delovnega časa.

Posebne težave nastajajo pri delovnih organizacijah, ki obratujejo v treh izmenah tudi ob praznikih in imajo maksimalno izkoriščene kapacitete. Poseben problem še predstavlja kmetijstvo, ki se bo moralo boriti s precej specifičnimi problemi zato menim, da bo prav v tej panogi najtežje skrajšati delovni čas, kljub temu, da je že čas, da se tudi kmetijski delavci enako vrednotijo kot ostali.

42-URNI TEDNIK

SPECIALIZACIJA PROIZVODNJE JE NUJNA

Marija Klobučar: Nobena norma po gospodarskih panogah ne more vnaprej določiti, kako pristopiti k skrajšanju delovnega časa. Podjetja, ki so že uvedla skrajšani delovni čas, so ugotovila, da ga je mogoče skrajšati brez zmanjšanja produktivnosti, vendar pa bo potrebno v vsakem kolektivnu proučiti, kako pristopiti h krajšemu delovnemu času.

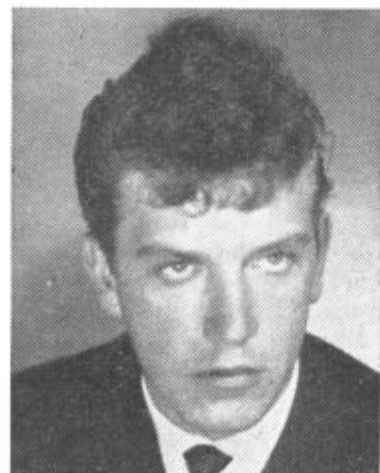
Delo v gospodarskih organizacijah naj se organizira tako, da bo delavcu omogočeno med delovnim časom izkoristiti njegove fizične in umske zmožnosti. Potrebno bo delo ozko specializirati, tako, da delavec ne bo vsako uro menjaval dela, ampak bo delal pri enem delu vsaj ves dan, če že ne dalje.

Mislim, da bodo strokovnjaki zmogli ogromno del, ki se pojavljajo v zvezi s krajšim delavnikom.

Po vseh dosedanjih razpravah bi bilo za delavca oziroma zaposlenega najugodnejše, da bi dnevni delavnik ostal osemurni in, da bi bila sobota dela prosta. Na tak način bi zaposleni imeli več časa za urejanje družinskih stvari. Imeli pa bi tudi več časa za kulturno izživljanje! Verjetno se tega načina ne bodo mogle poslužiti vse delovne organizacije. Delovne organizacije bi morale sklicevati sindikalne sestanke in se z delavci pogovarjati, kako pristopiti k skrajšanju delovnega časa, da bi ob skrajšanem delavniku več storili ali vsaj obdržali

urnem tedniku. Pri tem moramo predvsem misliti na dokaj izjemne pogoje in na značaj proizvodnje v naši občini. Industrije, ki naj bi bila glede tega najbolj zainteresirana, skoraj nimamo.

Mislim, da je v naši kmečki občini največji problem uvesti 42-urni tednik v kmetijstvu, oziroma kmetijskih združenjih. Kar se tiče vprašanja, ali bi se naj delovni čas skrajšal na 7 ur dnevno, ali na eno prosto soboto v tednu sem odločno za to, da se uvede še en prosti dan v tednu. Tu mislim predvsem na prednosti, ki bi jih tak ukrep nudil zaposlenim ženam. Zene imajo poleg svojega rednega dela še ogromno dela v družini. Mislim, da bi jim prosta sobota omogočila, da bi

Ivan Trdin

Marija Klobučar